

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Az alvó város.*

Forrás: *Alkotmány*

Bp.

(Hely)

1916 III. 18.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Az alvó város.

— Lassan kocogva megyünk a lovaeskákkal végig egész Pesten. Tanulmányozni fogjuk az éjjeli utcát!

— Igenis! — mondja a kocsis.

A kocsi elindul, habozás nélkül az Andrássy-ut és a Nagymező-utca keresztezése felé. A budapesti fiakkeres úgy ismeri az éjjeli Budapestet, mint a lenyerét. Utközben itt-ott a kávéházak felé bök az ostorával. A *Sándor-utca* egy kávéházának a rollói le vannak huzva, tovább a nevezetes *Balaton* kávéház és a szomszédságában két másik kávéház a Rákóczi-uton már sötét. Csak egy-egy villany-körte ég a kasszánál, de a függönyöket levették az ablakokról s végig lehet tekinteni a helyiségeken. Kis, szűk utcák következnek, sötét odúk... végre az Andrássy-uton vagyunk. Itt, ahol télen-nyáron farsang volt s egyik kávéház a másik mellett öntötte az utcára a villanyfényvel együtt az éjszaka felvillanyozott életét, meglepően kisebb lett a forgalom.

— Jerünk a Körutra.

A kocsis lemondóan int: nem érdemes.

Lassan megyünk a Körut felé, mindenütt ugyanaz a kép, sötét kávéházak, láthatólag egyre kihaltabb utcák, máskor forgalmas szögleteken pedig csönd és nyugalom.

Három óra felé jár az idő s minket első sorban éppen az alvásra kényszerített Budapest utcai képe érdekelt. A közönség hazatódult a kávéházakból

régen, a kíváncsiak és mükedvelő éjjelezők is ágyban pihennek már, azt akartuk látni, hogy jóval a záróra után, a professzionátus éjjelezők miként igazodtak el az új rendre kényszerített Budapest életében, mit csinálnak azok, akik úgy hiszik, hogy hajnal előtt nem lehet aludni, akiket éjjelezésre kényszerít a munka s akiknek vérebe ment át az a gondolat, hogy igazi életre a nagy város éjszakaija rendeltetett.

Gyalog indulunk tovább. A sötét köruton alig egy-két ember járkal tétova bizonytalansággal: egy cigánymuzsikus, akit az utcára vert ki az új rend, aztán két nevetgélő kíváncsi, akik megállnak az *Abbazia* elsötétedett ablakai előtt s bámulják azt, amit még soha sem láttak: *az üres kávéházat*. Odább, egy hirhedt utcaaszögleten feltűnő nyugalom, a közelében még a rollója is le van huzva annak a kávéháznak, ahol máskor ebben a hajnali órában kulminált az élet. A *Newyork* kávéházban takarítanak s a falról letekintő hadvezéri arcképek mintha csodálkozva néznének a megváltozott éjszaka üres sötétségébe. A Rákóczi-ut keresztezésénél néhány lézengő áll céltalanul, két muzsikuscigány, néhány külvárosi alak, akik még mindig nem akarják elhinni, hogy véget ért a régi rend. Ezek még reménykednek, még dacolnak az éjszaka nyugalomával s azt akarják, hogy a ténfergés a kihalt utcákon átsegítse őket az ötóraig való várakozás unalmain. A körutról hirtelen betérünk a Józsefváros külső részének utcáiba. Minden kihalt. A hirhedt lebujok, sipista kocsmák világában meglepő csönd és nyugalom. Az új rend itt vált be talán

meg fogja becsülni azt s ehhez valóban nem kellett egyéb, mint egyszer kemény szigorral álomra kényszeríteni őt.

Ujra a köruton vagyunk és indulunk hazafelé. De ni, itt van a *Baross* kávéház, csöndes éjjeli hallgatások, meghitt barátok bizalmas beszélgetésének tanyája. Egy villamos körte ég a kassza fölött s a függönyöktől megfosztott ablakokon át látszik az az asztal, amely fölött a sötétben mintha a pénz és cikk költés muzsája borongana szomorun... Messziről látszik az újságos asztal, tovább amott a meghitt szöglet... közelebb megyünk... a kéz már a rézkilimesen... pardon... hiszen igaz, nem lehet...

Jerünk haza aludni! Egy konflis kocog szembe az uton, a kocsiban négy fiatal ember szorong, a bakon egy prémkabátos nő cigarettázik és beszélleginkább s itt hozott igazi változást. Ezekben a sötét kis utcákban, ahol a rendőr-kard és a rendőrvolver olyan gyakran működött, érezhetően megtisztult a levegő. Az éjjeli Budapestben elsimultak a máskor olyan éles ellentétek az utcák között. Az éjjeli élet gyűjtő helyeinek kitakarítása megtisztította az utcát is attól a salaktól, aminek szemérmetlen torlódása égető szégyenfoltja volt Budapest éjjeli életének. Szinte érezzük, hogy más ez a város, mint a tegnapi volt. Most alszik. Végig a városon alig látunk egy-két világos ablakot. Fáradt testét nyugalomra kényszeríti az ifju óriás, ez a jobb sorsra hivatott metropolis, mely kömlyelmű ifjuságának napjaiban pazarló kézzel tékozolta el energiáinak kincseit. Aki nem ismerte a pihenést,